

ERDÉLYI GAZDA

ALTALÁNOS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG:

Kolozsvárt, belközép-utca 11. szám,
hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

Kéziratok nem küldetnek vissza.

Előfizetési ára: egész évre 4 frt, félévre 2 frt.

Az erdélyi gazdasági egylet tagjai ingyen kapják.

KIADÓHIVATAL:

Kolozsvárt, belközép-utca 11. szám,

ide küldendők a hirdetések, mindennemű mellékletek, előfizetési és hirdetési pénzek, valamint a reclamatiók.

Hirdetések a legolcsóbb árszabály szerint vétetnek fel.

TARTALOM.

Hivatalos rész.

Mütrágya beszerzésének díjtalan közvetítése.

A foszpor trágyázásról.

A lovak takarmányozása árpával.

Liptay rozmarin almája.

Egyleti élet.

Az erdélyi gazdasági egylet igazgató-választmánya november hó 27-iki ülése.

Rövid szakközlemények.

A nagy és sulyos vetőmag haszna. — Vigyázzunk a Thomassalak vételénél.

Vegyesek.

Gyászhir. — Személyi hir. — Szarvasmarhák eladásának és vásárlásának közvetítése. — Gyűlés az ezred-éves kiállítás ügyében. — A „Hazánk“ irodalmi válat. — „Hazánk“ melléklete.

Piaczi értesítő.

Hirdetések.

Hivatalos rész.

Meghívás közgyűlésbe.

Az erdélyi gazdasági egylet állatkiállítási és állattenyésztési szakosztálya alapszabályszerű évi

rendes közgyűlését

Kolozsvárt, 1893. évi december 17-én (vasárnap) délelőtt 11 órakor fogja az erdélyi gazd. egylet helyiségében (belközép utca 11. sz. emelet) megtartani, melybe ezen szakosztály t. rész-jegy tulajdonosai tisztelettel meghívotnak.

A közgyűlés tárgyai:

1. Jelentés a lefolyt évi működésről.
2. Jelentés a vagyon állapotáról és a zárszámadás betérjesztése.
3. A jövő évre szóló költségvetés megállapítása.
4. Netáni indítványok tárgyalása.

Kelt az erdélyi gazdasági egylet állatkiállítási és állattenyésztési szakosztálya végrehajtó bizottságának Kolozsvárt 1893. évi november 24-én tartott üléséből.

Sz. Szakáts Péter,
egyl. titkár.

Gr. Bánffy György,
szakoszt. elnök.

Mütrágya beszerzésének díjtalan közvetítése.

Lapunk olvasó közönségének érdekeit mindenkép előmozdítani kívánván, mindazoknak, kik e végett hozzánk fordulnak bármiféle mütrágya beszerzését díjtalanul közvetítjük és pedig szavatolt belérték mellett olcsóbban, mint a hogyan a gyárosoknak kiadott árajánlatai mellett közvetlen a gazdák által eszközölhető volna.

Tekintettel arra, hogy a mütrágya a gazdaság kívánt jövedelmeztetésének már egyik legfontosabb és mondhatni nélkülözhetlen eszköze, hova-tovább nagyobb tért hódítani hivatott hazarészünkben is, ez arra indított, hogy ezen becses anyag lehető legolcsóbb beszerzésénél, olvasóinknak segítségünket felajánljuk.

A megrendelést eszközöljük úgy egész waggon rakományt tevő mennyiségben, mint ennél kisebb mennyiségekben, sőt eszközölünk gyűjtő megrendeléseket is, t. i. az ugyanazon vasuti állomás közelében lakó több birtokos által teendő kisebb megrendeléseket együtt, a nagyban való szállítás előnyösebb árai mellett.

A fizetésre nézve pedig legelőnyösebb módokat és kívánatra aratás utáni terjedő legolcsóbb hitelt eszközölünk.

Az „Erdélyi Gazda“
szerkesztősége.

A foszpor trágyázásról.

Első sorban vessünk egy pillantást arra, hogy napjainkban mi hozta annyira felszínre a mütrágyázás kérdését és mi jelentősége van. Ezer éveken át tudtak elődeink termelni a nélkül, hogy mütrágyáról hallottak volna és most napjainkban oly aktuális kérdéssé vált. Vajjon nem csak divatos ujítás, mely lefog tűnni napirendről?

Ha összehasonlítjuk a régi gazdálkodási viszonyokat a mostaniakkal, főleg a következő különbségek ötlenek szemünkbe. Egy-egy birtokon a szántóföldek aránylag sokkal kisebb %-at fog-

laltak el szemben a rét és legelőkkel, mint mostan. Az állat tartás könnyebb volt és mondhatjuk, hogy a termelési viszonyokhoz mérten nagyobb volt az állatok létszáma. Ha ezen aránylag kis szántóföldterületek termőerejükből vették a nagy állatlétszám mellett könnyű volt istálló trágyával viszapotolni. Bár a rétek és legelőkhez mérten kis terjedelmű, viszonylag azonban nagy területeken termeltek a mostanihoz képest sokkal kevesebb terményt. A föld, munka és mindazon tényezők, melyek a termelést drágává vagy olcsóvá teszik sokkal kevesebbe került. Nem kellett egy hold földről annyi átlag termést nyerni, hogy a termelés kifizetődjék és hasznot hajtson, mint napjainkban.

Ma már ezzel szemben a rétek és legelők fogyanak, a szükséges állat állomány részére is a takarmány egy részét a szántóföldeken mesterséges takarmánykép kell termelnünk. Az állatállomány és trágya a szántóföldekhez mérten kevesebb, még viszont terményt egy hold földről sokkal többet kell nyernünk, kétszer háromszor annyit mint régen. Ma már a jelszó: kis területeken minél többet produkálni. Ehez az istálló trágya nem elég, gondoskodni kellett oly anyagról, mellyel pótolni lehessen.

Ehez hozzá járultak a tudomány vívmányai. A növény élettan és chemia újabb tudományuk és csak nem régen haladtak annyira, jutott tudomásukra, hogy mi képez valóban növényi tápanyagot. Hogy azok nem csak az istálló trágyában vannak meg, hanem más anyagokban is. És ezen más anyagokban sokkal olcsóbbak, mint a nagyon drága istálló trágyában. Számos kísérlettel ki lett mutatva, hogy a növény épen oly jól táplálkozhatik ezen mesterséges anyagokkal, mint az istálló trágyában levőkkel.

De ha nem volna olyan drága az istálló trágya és bőven volna valamely gazdaságban, akkor is észszerűen a mütrágyák használatát is be kellene vezesse. Bár az istálló trágyában meg van mindenféle növényi tápanyag, de nem azon arányban, mely fokozott termelési viszonyaink mellett kizáró használatát kifizetődővé tenné. Tulnyomolag nitrogén van benne pl. phosphorsav nagyon kevés. Ha kizárólag istálló trágyával trágyázok nitrogént eleget nyujtok a szántóföldnek, de phosphort nem; nem annyit a mennyit terményeim learatásával el-

Elsőrendű
mütrágyák.

Egeresi gipsz-, mütrágya- és vegyi termékek gyár (KRAMER J.)

ajánlja: párolt csontliszt superfoszfát, Thomas salak, egeresi trágyafősz, chilisalétrom és egyéb különleges mütrágya-termékeit szavatolt tartalom mellett. — Talajelemzések díjmentesen eszközöltetnek. — Mindennemű felvilágosítással és részletes árjegyzékkel szolgál a gyár központi irodája, Budapest, V. Dorottya-utca 9. sz. alatt, a hová a levelek és rendelések intézendők.

SUPERFOSZFÁT.
Párolt
csontliszt.

yardok szántóföldemről. Ha pedig annyi istálló trágyát alkalmazok, hogy a benne levő kis phosphortartalommal a szükségest mind megadjam szántóföldemnek, akkor meg nitrogént adtam igen sokat. A nitrogén mint tudjuk nagyon drága trágya, ebben pazarolni nem szabad. Hasonlattal élve: csupán kenyérral is meg lehet élni, mert a kenyérben megvannak mindazon tápanyagok, melyekre az embernek szüksége van. De nincs a kellő arányban, tulnyomó a keményítő és kevés a fehérje, ez a fontos állati tápszert. Hogy mindazt a mennyiség fehérjét, a mire naponta szükségünk van, meg együnk, annyi kenyeret kell ennünk, hogy a tulnyomó keményítő rész nagy része emésztetlenül távozik mint felesleges. Azt elpazaroltuk. Azért eszünk húst a kenyér mellé, melyben sok a fehérje, hogy a kenyérben hiányzó mennyiségű fehérjét ez által potoljuk. Épen így kell az istálló trágyánál is a phosphort potolni.

Ez alkalommal csakis a phosphor műtrágyázásról kívánunk szólni, melyet legfontosabbnak tartunk. Ez utóbbi állítást bizonyítanunk is kell, mert minden trágyázás fontos, bármely növényi tápanyag hiányzik vagy nincs meg a kellő mértékben a növény szenved. Azonban a phosphor trágyázást azért tartjuk a legfontosabbnak, mert nincs oly talaj, melyben nagyon bőven volna meg a phosphorsav és ne hálálna meg a phosphortrágyát. Nitrogén trágyát adhatunk az istálló trágya által, a pillangosok termesztése által, sőt a természet is bőven járul ehhez a korhadó növényi és állati maradványok által; az eső által is sok amoniak jut a talajba. De a phosphort csak a kőzetek lassu elmálása által potolja után. S ha csak arra szorítkozunk a mennyit az istálló trágya által nyújtunk és nem igyekezzünk mesterségesen is műtrágya alakjában nyújtani, ne csudálkozzunk, hogy Magyarországnak pl. buza termése átlag kat. holdanként 8.9 métermázsa.

Nemcsak a termés mennyiségére bír befolyással a phosphor trágyázás, hanem a termés minőségére is. Van sok ipari növényünk, melyet sikeresen nem is lehet phosphor trágyázás nélkül termelni. Különböző a különféle növények phosphorsav szükséglete, de kisebb-nagyobb mennyiségben mindenik megkívánja és meg is hálálja phosphor trágyát.

Az itt bemutatott ábráinkon szemmel láthatólag is érzékitve van három rendbeli gyakorlati kísérlet eredménye, búzával, rozsszal és zabbal, melyek ezen háromféle kalászos növényenyl hajtattak végre.

A trágyázatlan buza hozama 548 kl. szem és 854 kl. szalma, míg két métermázsa szuperphosphattal 1232 kl. szem és 1858 kl. szalma. Két és félszerest ér el a phosphortrágya által. Csak nem így kedvező eredményeket látunk, ha a más két ábra alá irt termés eredmény adatait össze hasonlítjuk.

A phosphor trágyák alkalmazása elkerülhetlen, ha jövedelmezően akarunk gazdálkodni. Csak az a nagy kérdés marad még hátra mennyit alkalmazunk holdanként. Minél többet annál jobb-e? Receptek szerint járjon el a gazda? A pénzen vásárolt phosphor trágyát pazarolni ép oly káros gazdálkodás volna mint az istálló trágya pazarlása. Mielőtt alkalmazza ismernie kell földjét mennyire van annak szüksége, mennyit hálál meg. Ezt kísérlet nélkül meg nem határozhatja. Kísérlet nélkül csak annyi phosphortrágyát alkalmazhat bátran, a mennyit az évenként learatott terményével elhord földjéről, melyet vissza kell potolnia. Ezen felül a föld termőerejének nevelésére és a terméseredmény fokozására csak kísérlet után alkalmazzon nagyobb mennyiséget. Trágyázon egy-két holdat phosphor

trágyával bővebben és a terméseredményből vonja le a következtetést vajjon kifizette-e magát, szüksége volt-e földjének a nagyobb mennyiségű phosphortrágyára. Ha kedvezően üt ki számítása bátran alkalmazza nagyobb terjedelemben.

A különféle phosphortrágyákról és azok alkalmazásáról jövőre.



A lovak takarmányozása árpával.

Dr. Pott-Emil ezen kérdés felől következőleg nyilatkozik.

Ha a lovak ez ideig csak zabot kaptak erőtakarmányul egészen árpával helyettesíteni mindig kockázattal jár, mert ez által könnyen emésztési zavarok állhatnak elő és a lovak munkaképessége is szenvedhet. Mindenesetre az árpával való takarmányozás átmeneténél az adagok 0-25 kl -ként 3-4 napi időközökben cserélendők ki és elővigyázatból az első hónapokban a zabnak csak egy része helyettesítendő árpával. Az árpa mindenesetre minden igásállatnak magvas, száraz izmokot kölcsönöz, nagyon jól táplál és megfelelő keverékben étetve kétségtelen épen oly jól emészthető mint a zab. De ha sokáig állott a magtárban daráltan (zuzva) és durva szecsával keverve takarmányozandó, különben az elnyelt egész szemek a gyomorban nagyon felduzzadnak és ez által emésztési zavarokat okozhatnak.

Különbözik az árpa már kisebb zsir- és sejtanyag tartalmánál fogva sem helyettesítheti a zabot teljesen a lovak takarmányozásánál. Mindenekelőtt a zab sokkal terimésőbb takarmány és már egyedül ezen okból sem helyettesíthetjük pl. a zabot egyszerűen egyenlő mennyiségű árpával. Még nagyobb hiba volna természetesen a mint ez a gyakorlatban sokszor előfordul, ha 1.5 kl. zabra 1 kl. árpát számítottunk, mert ez utóbbi súly szerint ugyanannyi zabot nem potolhat, mert a zab, mint említettük, nem csak zsirusabb, hanem terimésőbb is. A lovak takarmányozásánál egyáltalában a zab helyettesítése alkalmával a takarmány teriméjére befolyást a rostanyag képez, és melyretudvalevőleg kevés gondot fordítanak. A takarmány bizonyos térfogata megfelelő rostanyag tartalommal épen a lovak takarmányozásánál bír jelentőséggel, mivel a terimésőbb rostanyagdusabb takarmányok inkább izgatják a tápcsatorna falait, ezáltal az emésztő nedvek kiválasztását gyorsítják és az összes tápanyagok megemésztését elősegítik. A nagyobb rostanyag tartalom a gyomorban levő takarmány keveréknek lazább szerkezetet kölcsönöz.

Ha az árpa nem erősen kemény, hosszú szecsával keverve jól etethető, jó fogazatu lovakkal szénával keverten is. Nagyon kell óvakodni a lisztalakban elapozott árpától, az árpa liszt megnevesítve nagyon szívós tésztát alkot, mely nehezen emészthető és könnyen savanyodik. Nem tanácslandó azon gyakori szokás, hogy az árpát megfőzik, mert ez által a lovak nem nekik való igen lágy takarmányhoz jutnak. Inkább tanácsolható, ha a kemény árpát nem zuzhatjuk vagy darálhatjuk, áztatva adni, bár tudvalevőleg, kivált lovaknál, a száraz étetésnek mindig előny adandó. Kizárólag árpát étetve erőtakarmányul, hátrányul hozhatjuk fel, hogy az állatokat „sűrű vértűvé” teszi. Az árpa háziállatainkra nézve ugynevezett „hevítő takarmány.” Igás lovaknak más erőtakarmányt is adva, fejenként és naponként 1-3 kl. árpát is adhatunk szecsával keverten. Egy észak-német gazdaságban fejenként középnehéz lovaknak 4 kl. árpát és 2 kl. ten-

gerit adnak jó sikerrel. Középnehéz igás lovak részére gyakorlatilag kipróbált takarmány-keverék:

	télen:	tavasszal:
nyers burgonya	6 kl.	3 kl.
zab	4 8 "	6 25 "
árpa dara	1 25 "	1 25 "
régi széna	3 5. "	5 00 "

Részből helyettesítve a zabot árpával előszeretettel szoktak cocusdio pogácsát is adni. Pl. az erőtakarmány felét mint zabot adjuk egy negyedét árpában, egy negyedét cocusdio pogácsában. Mind szecsával keverve és kissé sózva. A lovak mellette jól érzik magukat, munka képesek, és a mi főddolog: a cocusdio pogácsa takarmányozása által a takarmányozási költségek is tetemesen csökkentetnek.



„Liptay rozmarin almája.”

Lucas F. a pomologische monatshefte-ben egy új fajta almát ír le, melyet olvasóinkkal megismertetni főként azért tartottuk elmulasztatlannak, hogy a nevezett új fajta, „Liptay rozmarin almája” magyar fölt szülöttje. Lucas a következőleg írja le.

Család: galambkák XI. 2. (1) c (b) X.

Hazája és előfordulási helye: új fajta, Liptay Ede által Nagyfaluban (Magyarország) állítva elő. E helyen lesz először leírva.

Alakja középnagy, szépen formált, hosszukás tojásdad, gyakran henger alakú, tartos téli alma. Magassága úgy áll a szélességéhez mint 62 az 58 mm-hez. A kehely és a szár felé szépen gömbölyödik.

Kehelye meglehetősen kicsi, kehelylevelek gyapjasok, kifelé hajlottak, félig nyitlak, mérsékelt mély egy pár barázdával körülvett mélyedésben ülnek. A kehely-mélyedéstől kiindulva sekély kiemelkedések vonulnak kifelé, melyek az alma kerekességét kissé elváltoztatják.

Szára vékony, meglehetősen hosszú, többnyire tulnyulik a nem mély és többnyire sima szár mélyedésen.

Héja sima, fénylő, nagyon finom, alapszíne aranyárga, a napoldalon élénk kármin vörössel bevont, számos finom, a vörös helyeken fehéres szürkék, a sárga helyeken barnább rozsdapont van az egész gyümölcsön szétszortan; egyes rozsdá alakok sem ritkák rajta.

Husa szép fehér egész a fehéres sárgáig, gyöngéd, leves, olvadó, igen kellemes édes-borizú kismérvben az alatt-almához (hercegnő alma; princzesznobl) hasonló zamattal. Élénken emlékeztet a fehér rozmarinra.

Érés ideje és használhatósága: Januártól márczius közepéig érik. Kiváló értékes csemege és egyszerűs mind piaci gyümölcs.

Fája erőteljesen nőtt, széles koronájú, a termelő adatai szerint kiválóan termékeny.



Egyleti élet.

Az erdélyi gazdasági egylet igazgatóválasztmánya Szabó József egyleti elnök vezetésével november hó 27-én ülést tartott. A jegyzőkönyvet vezette Sz. Szakács Péter egyleti titkár.

Jelen voltak: Báró Jósika Gábor egyl. alelnök, gróf Bély Ákos, Benkő Mihály, Dávid Antal, Filep István, Gyárfás Benedek, Jakab László, br. Mannsberg Sándor, Molnár Sándor, Sipos Gábor, Szabó Sámuel, Szenkovich Márton, dr. Szentkirályi Ákos, dr. Szentkirályi Kálmán.

A múlt ülés jegyzőkönyve felolvasatván, tudomásul vétetett. A jelen ülés jegyzőkönyvének hitelesítésére fölkérték Dávid Antal, Gyárfás Benedek és Sipos Gábor tagtársak.

A egyesület mult havi pénzforgalmáról szóló jelentés szintén tudomásul vétetett.

Az egyesület évdíjas tagjai sorába lépett gróf Bethlen Károly, az ülés melegen üdvözli

Alexander Lajosnak „Allatorvos sebészet” című munkája, melyet a nmélt. földmiv. m. kir. ministerium f. évi 6453. sz. alatt ajánl, az egyesületi könyvtár részére megszerezni határozatlik.

A Jókai jubileum végrehajtó bizottságának aláírási ivetudásul vétetik.

Kolozs, valamint Maros Torda vármegyék ahispánjai a fiatal marhák levágásának korlátozása ügyében, ezen egyesület megkezdésére nevezett vármegyék közönségének határozatát küldik. A választmány határozata folytán azon vármegyéktől, melyek ez ügyben még nem válaszoltak, e válasz megsürgetendő Azügy tanulmányozására és statisztikai adatokkal megvilágított s megokolt szabályrendelet

javaslat szerkesztésére, mely azonban tisztán csak a magyar marháról szóljon, Jakab László és a titkárból álló bizottság küldetik ki ez uttal.

Előterjesztetik, miszerint az 1896-iki ezredéves országos kiállítás Kolozsvár kerületi bizottsága gazdasági szakosztálya elnökül az erd. gazdasági egyesület elnöke választatott meg; a szakosztály tagjait pedig egyesületünk igazgató választmányának tagjai képezik. Felkéretik egyesületi elnök, hogy az alakuló gyűlést dec. hó elején hívja össze.

Egyesületi titkár jelentést tesz a gazd. tanügybizottság működéséről. Kimondatott, hogy a bizottság decz. hó elején ismét összejön, tanácskozássra, s megállapodása majd az igazgató választmány tagjainak megküldendő lesz

A „Hazánk” cz. irodalmi várlalat felhívása folytán a „Hazánk” cz. decemberben megindítandó politikai és közgazdasági napilap megrendeltetik. Ugy szintén Rottler József gazd. s. tanár „Állattenyésztés” cz. 2 kötetes munkája.

Egyesületi elnök előterjesztése folytán elhatározatlik, miszerint Kolozsvár sz. kir. város, mint alapító, az ig. választm. ülésekre a polgármester személyében meghívandó lesz.

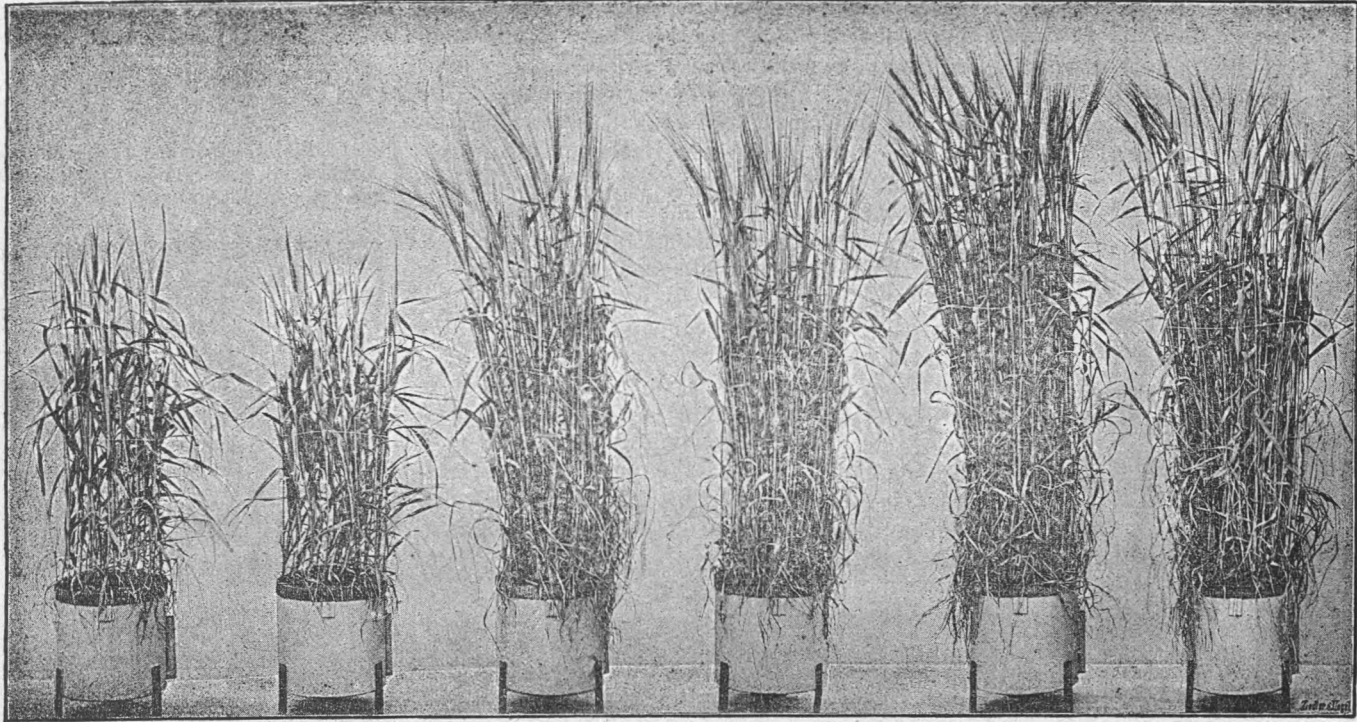
Még pár keblti ügy elintézésé után az ülés véget ért.

Rövid szakközlemények.

— A nagy és sulyos vetőmag haszna. Tüzetes vizsgálatok kiderítették, hogy a sulyos magvak majdnem kivétel nélkül a nagy kalászkok legnagyobb magvai Minél gondosabban sortirozzuk a gabonát, annál nagyobb biztosságot szerzünk arra nézve, hogy a kiválogatott rész a legnagyobb kalászkokból származott. Ha péld. 100 q buzából csak 1 q legnagyobb szemeket választanánk ki, majdnem abszolút biztossággal állithatjuk, hogy ezek a legnagyobb kalászkok legnagyobb mag-

vai A nagyvetőmag alkalmazása tehát nemcsak azért ajánlható, mert a fiatal növényeknek több tápláló tartalékanyagot nyújt, hanem azért is, mert sajátos nagyobb mérvű termőképességét az utódokra is átörökíti. A sulyos és nagy magvakat legbiztosabban szórás által lehet elkülöníteni, mire

B u z a.



Trágya nélkül

holdanként 1 métermázsa szuperfoszfáttal trágyázva

holdanként 2 métermázsa szuperfoszfáttal trágyázva

Holdankénti hozam	548 kiló
	854 „

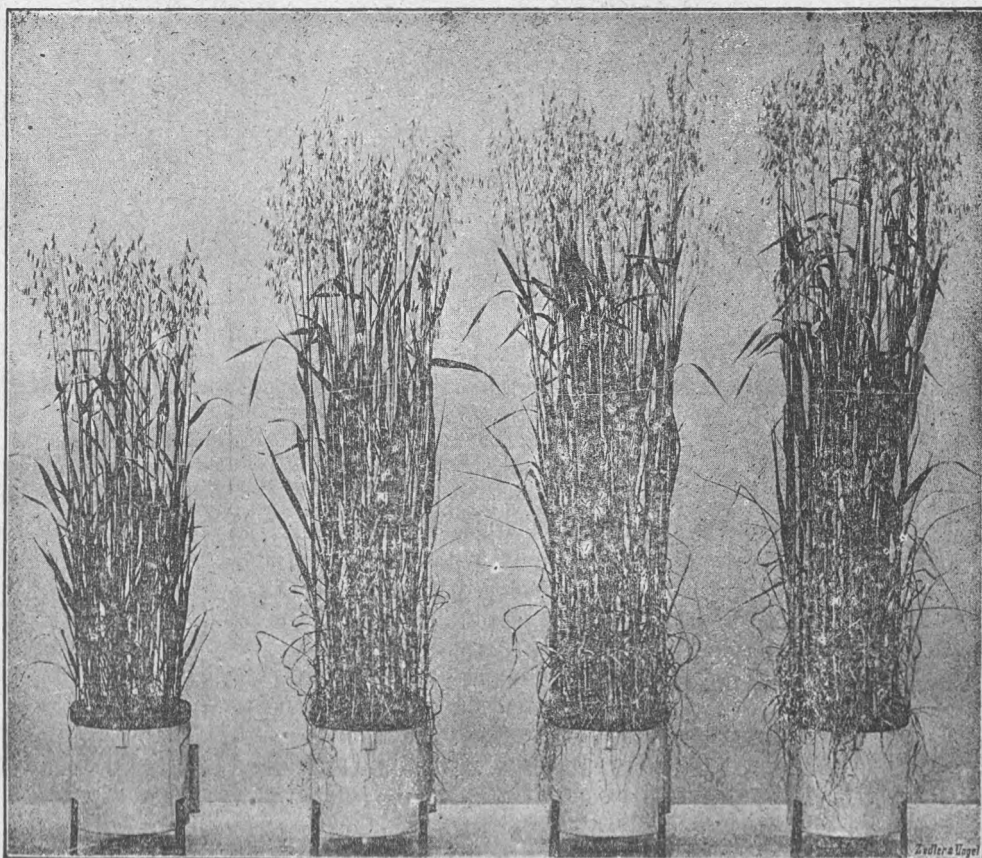
944 kiló
1280 „

1232 kiló Mag
1858 „ Szalma

most már gépekkel rendelkezünk Ugyanezen tárgyban tett Brümmer is kísérleteket, melyek eredménye a következő: 1. A legnehezebb magvak adják a legnagyobb termést, különösen őszi gabonánál, míg az árpa, de főleg a zabnál a különbség nem olyan fel-

— Vigyázzunk a Thomassalak vételénél! A Thomassalak az utóbbi években oly keresletnek örvend, hogy a gyárak nem bírnak kellő mennyiségű salakot produkálni. Ennek az az eredménye, hogy a Thomassalakot hamisítják, oly módon, hogy keverik liszté őrölt s ily állapotban teljesen értéktelen foszforit lisztel,

Z a b.



Trágya nélkül

1 métermázsa

1 1/2 métermázsa

2 métermázsa

Holdankénti hozam	414 kiló	620 kiló	780 kiló	945 kiló
	795 „	1000 „	1300 „	1530 „

tűnő. Ennek oka az áttelelésben keresendő; a nagyobb magvakból származó erőteljesebb növények könnyebben bírják ki a tél szigorát, s mint számos megfigyelés tanúsítja, a satnyább növények télen könnyebben kipusztulnak. Több oldalról bebizonyult továbbá, hogy a sulyosabb magból kelt erőteljesebb

sőt megteszik azt is, hogy tiszta foszforit lisztet adnak el Thomassalak helyett. Hogy ezen foszforit lisztnek sötétebb színt adjanak, keverik azt liszté őrölt kőszénnel. Igaz ugyan, hogy az ilyen műtrágyában meg van a magas foszforsav tartalom, csek hogy a nyers foszforitok — a mint azt a kísérletek igazolják — közönséges szántóföldön majdnem teljesen hatástalanok még akkor is, ha a foszforsav nagyobb része 5%-os citromsav oldatban feloldódik. Az ilyen nyers foszforitnak csakis erősen savanyu tőzeg vagy táptalajokon van némi hatása. Az elmondottakból tehát következik, hogy a hamisított Thomassalakot drágán vásároljuk sőt azt mondhatnók, a pénzt hiába kiszortuk. Ez okból a ki Thomassalak lisztet vesz, ne mulasztsa el soha sem azt valamelyik vegykísérleti állomásnál megvizsgáltatni és pedig nemcsak lisztfinomságára és foszforsav tartalmára, hanem tisztaság és valódiságára is. A mennyibe a vizsgálat kerül, az bizonyára csak elenyésző csekélység lesz azon özszeghez képest, a mi kár érheti a gazdát, ha ily hamisított Thomassalakot nagyobb mennyiségben vásárol be.

Vegyes közlemények.

— Gyászhir. Nagyvárad Inczedy Sámuel, nyug. honvéd ezredes, a nevezetes 49-iki piskii csata egyik hőse, puritán jellemű hazafi, az erdélyi

gazdasági egyik legrégebb, alapító- és igazgató választmányának buzgó munkássága tagja, mindnyájunk közös fájdalmára folyó december hó 3-án jobblétre szenderült. Temetése ugyan-e hó 5-én délután a kolozsvári előkelő közönség impozáns részvétele mellett és nagy katonai gyászpompával ment végbe. A gyászszertartást Herepei Gergely kolozsvári jeles református lelkész végezte, a ki fenkölt szellemű ima beszédben méltatta az elhuyt kitünő hazafi nagy érdemeit.

— **Személyi hir. Mint örömmel értesülünk, Molnár István, a budapesti vinczellérképezde igazgatója és gyümölcsészeti miniszteri biztos, hazarésztünkben is általános és előnyösen ismert szakférfi, királyi tanácsossá nevezetett ki. Öszintén gratulálunk ezen jól megérdemelt kitüntetéshez.**

Szarvasmarhák eladásának- és vásárlásának közvetítése.

A lapunk f. é. 32 ik számának „Körültekintésében” közölt föltételek mellett hazarésztünk állattenyésztőinek eladó magyar fajta szarvasmarha eladását, valamint a venni szándékozoknak a vételt lapunk szerkesztősége közvetíti és erre a bejelentéseket a kívánt adatok közlésével elfogadja.

I. Eladásra be van jelentve:

1 drb. 6 éves kitünő tenyészképes bika; 4

— A „Hazánk” irodalmi vállalat és nyomdai részvénytársaság, melynek 600 részvényese a gazda-, erdész- és technikai körökből került ki, s czege a budapesti kereskedelmi törvényszéknél már bejegyeztett, teljes erővel kezdete meg működését, az „Országos magyar gazdasági egyesület” budapesti palotájában (Köztelek) A szükséges épületátalakítások is már befejeztettek s most folyik a nyomda felszerelése. A „Hazánk” napilapon kívül eddig 11 hetilap és havi folyóirat munkáját vállalta el az új részvénytársaság nyomdája, úgy hogy ma elmondhatjuk, hogy a fővárosban megjelenő és a fenti szakmákat érintő irodalmi termékek a vállalatnál vannak egyesítve. A „Hazánk” napilap szerkesztősége is már szervezkedett. A szellemi téren is serényen folynak az előmunkálatok, úgy hogy a december hó végén megjelenő mutatószámában, a mely több százezer példányban küldetik szét az ország intelligens elemeinek, világosan láthatja a közönség azt az óriási szellemi erőt, melylyel a vállalat napilapja munkatársaiban rendelkezik. A nyomda berendezésének egyik legnevezetesebb része a 24 oldalt egyszerre nyomó rotációs gép. A gép Wörner J. és társa budapesti gépgyárában készült, közel áll a befejezéséhez, úgy hogy december hó első napjaiban felállítatik a nyomda helyiségeiben. A gép, melynek súlya 300 q. külön alapozást igényel és hajtására egy husz lóerejű gáz

R o z s.

Piaczi értesítő.

Budapesti áru- és értéktőzsde.
Gabonafőzsde.

A buza-üzlet iránya egész héten át csendes volt; a kínálat mérsékelte. Egyéb gabona neműekben árák és irányzat nem változtak.

Hivatalos effektív-árak:

	frtól.	frtig.
Buza	7.20	7.70
Rozs	5.65	5.80
Árpa	6.25	9.25
Zab	6.80	7.30
Tengeri	5.15	5.25
Repce	—	—
Köles	4.50	4.90

Határidőüzletben az enyhe időjárás következtében a magasabb amerikai jegyzések dacára gyenge forgalom mellett nyugodt irányzat uralkodott.

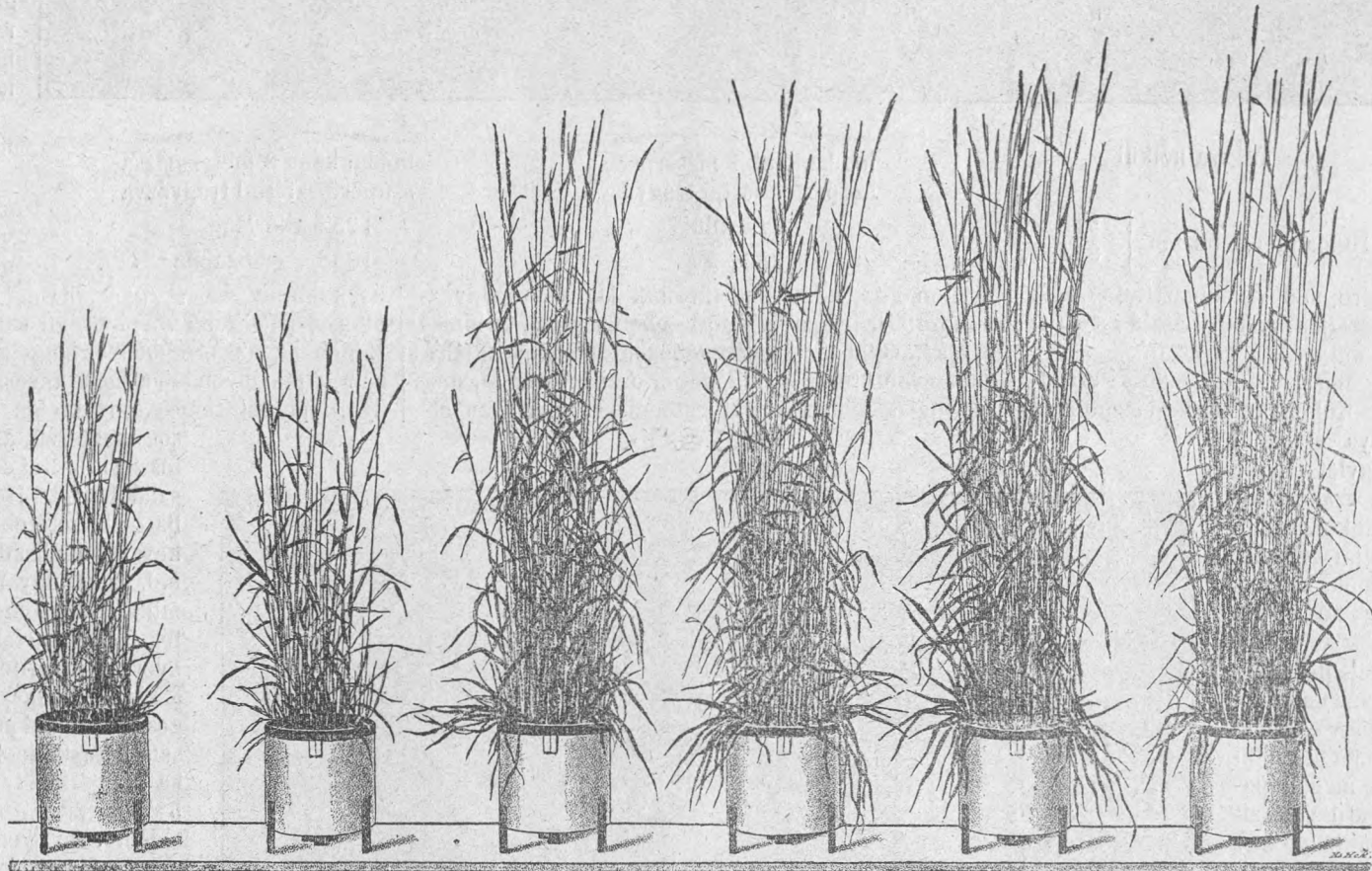
Vetőmagvak. (Mauthner Ödön tudósítása.)

Vörös lóhere. A külföldről érkezett hanyatló áru tudósítások okozták, hogy a lefolyt héten nálunk is tökéletesen hiányzott a vételkedv, és hogy az eladók részéről jelentékeny árengedményeknek dacára sem fejlődött valami jelentékeny forgalom.

Luczerna. Igazán jó minőségű árut e lefolyt héten nem kínáltak, az árák ennek folytán kissé emelkedtek. Első rendű áruból néhány kisebb tétel 68 forintjával adott el, silányabb minőségű valamint esztendő mag 62 frton kelt.

Muharmagot jobban keresik, a rendelkezésre álló árut szívesen megveszik.

Bükköny magasabb áron kel.



Trágya nélkül	4 mm. Thomas-salakkal	2 mm. szuperfoszfáttal trágyázva
Holdankénti hozam		
520 kiló	825 kiló	978 kiló Mag
1400 "	1765 "	1910 " Szalma

drb. 4 évet és 1 drb. 5 évet töltött tehén, mind vemhes, és 3 drb. 1 éves üsző. Ujabban 22 darab vemhes tehén. Ezek közül 3 drb. 3 éves, 6 drb. 4 éves, 7 darab 5 éves, 3 drb. 6 éves, 1 drb. 8 éves, 1 drb. 10 és 1 drb. 12 éves.

II. Kerestetik vételre:

(a Királyhágón tulra)

30 drb. erdélyi magyar fajta tehén tenyésztésre, — nagytetű egyenlő jellegű — 8 év körüliek; kiválóak — ha jó foguak — lehetnek 10 évesek is, melyeknek mind vemheseknek kell lenni. Árák tuzottak ne legyenek.

Az „Erdélyi Gazda” szerkesztősége.

— **Gyűlés az ezredéves kiállítás ügyében.**

Az 1896-iki ezredéves orsz. kiállítás Kolozsvári-kerületi bizottságának gazdasági szakosztálya báró Bánffy Ernő korelnök vezetése mellett f. hó 8-án tartotta meg Kolozsvárt alakuló gyűlését, az erd. gazd. egyesület helyiségében. A gyűlés lefolyásáról térd hiánya miatt jövőre emlékezhetünk meg bővebben.

és egy husz lóerejű villamotor állítatik fel. A gázmotor tulajdonkép csak biztonság okáért, mert a „Hazánk” egész nyomdája villamerővel fog működésbe hozatni. A gyorsajtók külön kis, egy lóerejű villamotorokkal hajtattak; ugyancsak $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{2}$ lóerejű motorokkal lesznek ellátva a könnykötészet gépei is. A „Hazánk” ez új berendezése nemcsak Magyarországon, hanem Ausztriában, sőt valószínűleg külföldön is egészen egyedül áll; első lesz, mely a villámáramot ily alakban használja fel. A nyomda, kiadóhivatal, szerkesztőség, szóval az összes helyiségek villamos világítással világíttatnak és e tekintetben magának a fővárosnak is egyik feltünő látványosságát fogja képezni. A társaság részvényei mind elhelyezték és a második 30% befizetésére a napokban lesznek a részvényesek felszólítva. A befizetések 1894 ik év január 1-ső napjáig eszközleendő.

— Lapunk jelen számához mellékelve nyomtatott levelező-lapot vesznek olvasóink, a melyen az e hó végén „Hazánk” czimvel Budapesten meginduló politikai és közgazd. napilapra szóló előfizetéseiket bejelenthetik.

Egyéb magfélék árfolyama meglehetősen szilárd volt.

Jegyzeteink 100 kilonként Budapesten értve:

Vörös lóhere nagyszemű	70—75 frt.
Vörös lóhere aprószemű	64—68 frt.
Luczerna idei termés	60—66 frt.
Balfaczim	16 $\frac{1}{2}$ —17 frt.
Bükköny	7 $\frac{1}{2}$ —8 $\frac{1}{4}$ frt.
Muhar	6—6 $\frac{1}{4}$ frt.

Kolozsvár, 1893. decz. 7-ről. Tiszta buza 6 frt — kr. 7 frt — kr. Rozs 4 frt 60 kr. 5 frt — kr. Törökbuza 4 frt 80 kr. 5 frt — kr. Zab 5 frt 80 kr. 6 frt — kr. Széna 2 frt 50 kr. Alomszalma 1 frt 40 kr. Métermázsánként. Fa kemény nem usztatott. 3 frt. (Köbméter.) Fagygyugyertya öntött 44 kr. Marhahus 52 kr. Konyhaliszt 7 kr. Rizs 20 kr. Gyöngykása 20 kr. Borsó 18 kr. Lencse 18 kr. Paszuly 8 kr. (Kilogrammonként.) Burgonya 3 frt. (Hectoliter) Savanyu káposzta 5 kr. Savanyu répa 10 kr. (Kl.) Kősző 9 kr. Disznózsir 68 kr. Bors 1 frt 50 kr. Hagyma 10 kr. Fokhagyma 20 kr. (Kilogram.)

Kimutatás.

Debreczen sz. kir. városban az 1893. év december hó 5-én tartott hetivásárról.

Ló felhajtott 325 darab, eladatott 170 darab. — Marha felhajtott 2100 drb, eladatott 815 darab. — Sertés felhajtott 5350 drb, eladatott 3400 drb.

Árák a régiek.

Erdélyi piaci árak.
(Árak krajczárokbán.)

A piaci czikkek	Mérték	Seps-Szent-György	Szamosújvár	Szász-Régen	Szászváros	Székelly-Udvarhely	Sz-Somlyó	Torda
Tiszta buza	mm.	760	650	625	700	760		625
Elegy buza	"	600	550	530	600	610		450
Rozs	"	420	450	480	550	470		450
Árpa	"	520	450	480	550	—		450
Zab	"	480	500	540	600	490		525
Törökbuza	"	520	440	430	500	600		450
Széna	"	450	250	230	250	300		200
Alomszalma	"	200	120	100	100	150		30
Tüzifa	km.	220	250	240	200	240		265
Marhahús	kg	44	40	36	48	40		44
December		20	20	16	25	28	—	18

Felelős szerkesztő és kiadó:

Szenterzsébeti Szakáts Péter.
Főmunkatárs: Nagy Kálmán.

HIRDETÉSEK.

Gazdasági tanintézetet végzett egyén segédtisztnek kerestetik.

Ajánlatok uradalmi tisztartóshoz Bethlen-be intézendők.

133 (1-1)



FENYVES ERDŐK BÉRBEADÁSA.

Alulírott közhíré teszi, miszerint a Gróf és báró Bánffy család kalotaszegi közös uradalmát képező havas fenyves terület Kolozsmegyében, a bánffy bunyadi járás területén, 1894. évtől tíz évre eső üzemtervszerű fahozamok szerint való vágások kihasználása bérbe adatik és pedig:

- I. Vágás sorozat (Krecsun oldal) évi vágás tesz 129 és nyolcztized kat holdat.
 - II Vágási sorozat (Vlegyásza alatt) évi vágás 99 és nyolcztized kat. hold.
 - III. Vágási sorozat (Kelinyásza) évi vágás 159 kat hold.
- A bérbeadás felvételei megtekinthetők Bánffy-Hunyadon alólírotnál.
A bérbeadás zárt ajánlat ellenében történik

Az ajánlatok alólírhoz 1894. évi Február hó 1-éig nyújtandók be
Az ajánlatban határozottan ki kell fejezve lenni azon körülménynek, hogy ajánlattevő a felvételeket ismeri és azoknak magát aláveti.

Kelt Bánffy-Hunyadon, 1893. évi november hó 27-én.

128 (2-2)

GYARMATHY ZSIGMOND,

királyi tanácsos,
a Gróf és báró Bánffy család teljhatalmu inspectora.

Az első szegedi cs. és kir. szabadalmazott

Műtrágyagyár Részvénytársaság

ajánlja a nagy érd. gazda közönség figyelmébe saját gyártmányu és szavatolt növényi-tápanyag tartalmu

**phosphor
nitrogén
kali**

műtrágyáit

nemkülönbén szabadalmát képező

különlegességeit

mindennemű gazdasági növényekre.

Árjegyzéket és a műtrágyák alkalmazására vonatkozó vezérfontat bárkinek készséggel küld

(3-10)

az igazgatóság.

Alapított 1848-ban.

FREUND A. és FIA

csász. és kir. szabadalmazott
nyereg-, szij- és bőröndárúk gyára
BUDAPEST,
IV. Koronaherezeg-utca 3. szám.

Nagy választék lószerszámok, nyergek, ostorok, zabláok, lópokróczok, istálló-szerek, lönyiró ollók és utazó-czikkekben, szivar- s szivarka-tárczák legjobb izlésű kivitelben jutányos árakon. — Előírással nyeregszerelések tényleges és tartalékos tisz urak részére legelősebb árakon.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.
118. (10-20).

A BÉCSI IPAR-BAZÁR!

Minden czikk 97 kr. Minden czikk 97 kr.

- Egy bronz óra pontos szabályozású jól járó művel 97 kr.
- Egy női ing svájci himzéssel fin. chiffonból 97 kr.
- Egy női nadrág finom chiffon baret v. gyapjából 97 kr.
- Egy medaillon mely val. a auytól alig különböz. 97 kr.
- Egy valódi ezüst órakules panorama képpel 97 kr.
- 1 okarina műzeneszer pompás hangzásu 97 kr.
- 1 pár posztó férf. vagy női házi-czipő 97 kr.
- 1 esernyő vízmentes, finom erős bottal 97 kr.
- 1 úti-lámpa igen távolra világít, 97 kr.
- 3 pár kézelő finom chiffonból, legújabb 97 kr.
- 1 toilett-tükör falállítandó, fiókkal felszerelve 97 kr.
- Egy zseb-kés fin., 4 pengével, dugóhúzóval 97 kr.
- Egy album arczképekre, finom kivitelű 97 kr.
- 6 évoknál br. tártal ezüstből erős, tartós 97 kr.
- 3 asztali kés britániai ezüstből, aczólpengével 97 kr.
- 12 kávés kanál brit ezüstből, tartós minőségű 97 kr.
- Egy cukor-szelence brit ez. k. v. igen eszt. 97 kr.
- 6 drb. gyertya-tartó brit. ezüstből, nagyfajta 97 kr.
- 6 késnyugtató finom kristály üveg-ből 97 kr.
- Egy műarany óralánc, föltöte díszes kivitelű. 97 kr.
- 1 pár fülbevaló ezüstbe foglalt műgyémántkővel 97 kr.
- Egy karperecz fin. aranyhoz hason. kivitelben 97 kr.
- Egy valódi ezüst gyűrű, em. k-fel-íttal 97 kr.
- Egy harmonika fuvóhangszer, kitűnő szépen szóló 97 kr.
- Egy üveg arany folyadék, minden bearanyozható 97 kr.
- Egy karmantyú női téli muff szőrméből 97 kr.
- 6 drb úri gallér legújabb divatu kivitelben 97 kr.
- Pálincás készlet 1 palaczk, 6 pohár, finom kivitelű 97 kr.
- Egy borotvákészlet angol aczél, éles pengével 97 kr.
- 1 varró-készlet bárszuszagos meg-felszerelve 97 kr.
- Egy női legyező díszes kivitelben szép darab 97 kr.
- 6 francia villa brit. ezüstből, erős és tartós 97 kr.
- Egy leveszedő nagy kanál brit. ezüstből 97 kr.
- 6 kávés tálcza elpusztíthatlan tartós és nagy 97 kr.
- Egy kávédaráló kitűnő erős szerkezetű 97 kr.
- 6 csemegetányér, finom kristály üvegből 97 kr.
- 6 ivópohár finom kristály üvegből 97 kr.
- 1 női nagy kendő téli, meleg 7/4 nagyság 97 kr.
- Egy téli ruha 1-3 éves gyermek eszt. elkész 97 kr.
- Ágyszőnyeg finom beszövött mintákban 97 kr.
- 6 törülköző jó erős fehéritetlen minőségben 97 kr.
- 6 finom asztalkendő tükéletes nagy fehérvagy színes 97 kr.
- 3 tiszta selyem zsebkendő, tetszés szerinti színben 97 kr.
- Egy téli sapka göndör selyem szőrű kivitelben 97 kr.
- 4 nyakkendő különböző kivitelben szelvből 97 kr.
- Egy alsó ing meleg, -jäger-féle minőségű 97 kr.
- 1 úri ing chiffon vagy oxf. rd. creton gallérral 97 kr.
- Nat pár férfi harisnya, meleg min. jäger-féle 97 kr.
- Egy női fűző francia szabásu igen tartós 97 kr.



Csak 2 frt.

10 értékes ajándék!

Csak 1 frt 68 kr. drbja míg a készletben tart, 5000 darab kitűnő ugvevezett „Huszár”-lópokrócz mely mint a bunda, vastag mint a deszka és nagysága 175 cm. hosszú. 130 cm. széles darabja csak 1 frt 68 kr. Párja 3 frt 30 kr.

1 pontosan járó bronz-óra,
1 valódi tajték szivarszipka,
1 elegáns szivartartó,
1 örökös tűzszerszám,
1 selyem vagy altasznyak kendő,
1 nyakkendő k. vekkel,
1 nickel crayon tollal,
1 tollkés fogtisztítóval,
1 gyűrű kövekkel ékítve,
1 bécsi emlék, tréfás tárgy.

Concert-Harmonika!
4 frt 50 kr.

Csak 4 frt 50 kr. könnyen kezelhető kitűnő Concert-Harmonika nagyszerű rezgő hangu zeneszer, igen tisztán hangzó tremoló- és bőgőkészülettel, 12 billentyűvel, finoman felszerelve

Megrendelések posta-utánvétel mellett eszközöltetnek, meg nem felelő tárgyakért a pénz visszafizetést gáltatik, tehát tessék bizalommal rendelni.

Czím: Fekete, Bécsi Ipar-Bazár
„a magyar koronához”,
Bécs—Wien, V. ker., Rüdiger-utca N. 1/.

121. (10-10).

Megjelent: FROMMER A. HERRMAN utóda

119 Füzlet: V. TÜKÖR-UTCZA 5. SZÁM. BUDAPEST Fióküzlet: VI. ANDRÁSSY-UT 1. SZÁM. (7-39)

ŐSZI ÁRJEGYZÉKE

➔ **Ősszel vetendő magvakról, rózsákról, virághagymákról és diszfákról.** ➔

Vásárol mindennemű GAZDASÁGI MAGVAKAT a legmagasabb áron.

Fontos a háziasszonyokra.

A ki sok pénzt, munkát, időt és egészséget akar megtakarítani, csak

„SZAPPANIT“-tal
mossan. (Cs. és-kir. szab.)

A „szappanit“ poralaku szappan, nagy mosó képességgel, mentes minden ártalmas vegyülettől, mely már ezer családnál használatik és dicsérőleg van elismerve, mint legjobb mosó por, nemcsak a ruhát, hanem a kezeket és egészséget is kiméli. Angliában, Francia-Németországban és Amerikában a legkényesebb Lady-k több mint 20 éve a legjobb mosópornak a „szappanitot“ ismerik és nagyon megvannak vele elégedve. Mert könnyen lehet vele bálni, minden csomagyon kimerítő utasítás és védjegy van, minden nagy csomag ára csak 10 kr, és csak szappanitot kell kérni.

A szappanit minden gyógy- és vegyes kereskedésben kapható vagy egyenesen a gyárból MEIYER ERNŐ Budapesten Lujza utca 20, az ár előzetes beküldése vagy utánvét mellett megrendelhető.

Főképviselet az ország minden helységéből elfogadtatik.

(4-10)

**Luczernát, bükkönnyt,
muharmagot**

legmagasabb napi áron

vásárol

MAUTHNER ÖDÖN

MAGKERESKEDÉSE

Budapesten, Andrassy ut 23. sz.

(50-52)

1893. Vetőgép versenynél Attrakon, az első díjat ismét Kühne E. „Hungaria Drill“ sorvetője nyerte el.

KÜHNE E. gazdasági gépgyára Mosonban.

(Alakult 1856.)

Főraktár: Budapest, VI. ker. Váci-körút 21.

ajánlja:

Ventzky-féle szab. takarmány füllesztőit három nagyságban.
(Többszörösen kitüntetve, legutóbb 1893. szeptember hóban Bécsben tartott versenyen. Elismerő bizonyítványokkal szívesen szolgálók.)

Répa- és burgonyamosók, Répavágók és zuzók; szecs kavágók, darálók és kukorica-morzsolók minden nagyságban. Takarmány kamrák teljes berendezése, szelelő magtárrosták, konkolyozók, gabnatartók sat. sat. raktáron.

124. (8-11)

1893. szeptember Bécs. Első díj, a mezőgazdasági miniszterium nagy ezüst érme takarmánykészítő gépeiért.

